

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000886

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-02-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шапошник Андрій Сергійович

2. Andrii Shaposhnyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-3596-2217

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 14-02-2024

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: Сумська обласна прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 03527891

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 33, Суми, Сумський р-н., 40000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3922

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.25, 10.17.39, 10.71.35

Тема дисертації:

1. Адміністративно-правові засади діяльності прокурора в Україні
2. Administrative-legal foundations of prosecutor's activity in Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено визначенню змісту та особливостей адміністративно-правових засад діяльності прокурора в Україні, існуючих проблем їх реалізації та формулюванню напрямків їх усунення. Автором обґрунтовано необхідність чіткого визначення місця прокуратури у механізмі держави серед органів державної влади та підтримано позицію законодавця з огляду на останні конституційні зміни 2016 року про віднесення прокуратури до системи правосуддя, проте наголошено, що згідно європейського досвіду і європейських стандартів віднесення органів прокуратури до судової влади має відбуватися з установами чітких гарантій незалежності та неупередженості прокурора у його діяльності, а також підвищення професійного рівня посадових осіб прокуратури. Встановлено, що під «правовими засадами діяльності прокурора» в Україні слід розуміти належну нормативно-правову та регламентаційну основу відповідної

діяльності, що представлена сукупністю правових норм, які містяться в нормативно-правових актах різної юридичної сили та профільних програмних документах. На основі проведеного теоретичного аналізу правових засад діяльності прокурора, запропоноване власне авторське визначення «адміністративно-правових засад діяльності прокурора», під яким слід розуміти сукупність чинних правових норм, які закріплені у законодавстві України та які визначають основні принципи діяльності прокурора, методи діяльності прокурора, включаючи адміністративно-правові методи та форми здійснення прокурором своїх повноважень з виконання покладених на нього функцій, а також положення щодо юридичної відповідальності прокурора як посадової особи, що обіймає адміністративну посаду в органах прокуратури України. Автором здійснено дослідження кожного з десяти керівних принципів діяльності прокурора, які закріплено у статті 3 Закону України «Про прокуратуру», виведено та обґрунтовано складові елементи кожного із принципів у практичній діяльності прокурора. Встановлено, що принцип незалежності прокурора у його діяльності є одним із основоположних галузевих принципів права, сутність якого полягає в тому, що прокурор у своїй діяльності керується вимогами правових норм, а також власним внутрішнім переконанням, не залежить від зовнішнього впливу та під час здійснення повноважень, пов'язаних з реалізацією функцій прокуратури, прокурори є незалежними, самостійно приймають рішення про порядок здійснення таких повноважень, керуючись при цьому положеннями закону, а також зобов'язані виконувати лише такі вказівки прокурора вищого рівня, що були надані з дотриманням вимог Закону України «Про прокуратуру». Встановлено, що спеціалізація прокурорів із основних напрямків їх діяльності сприятиме підвищенню професійності прокурорів і ефективності діяльності прокуратури. Тому запропоновано положення ч. 1 ст. 3 Закону України «Про прокуратуру» доповнити пунктом 11 з наступним змістом «діяльність прокуратури ґрунтується на засадах...»: «11) спеціалізації побудови системи прокуратури у відокремлених предметних сферах діяльності». Предметними сферами можуть діяльності у роботі зазначені: кіберзлочинність, міжнародна контрабанда, відмивання грошей, фінансові операції міжнародного масштабу та інші сфери новітньої злочинності. Серед перспектив реформування організаційно-правових засад діяльності прокурора в Україні окреслено: необхідність чіткого законодавчого визначення місця прокуратури у механізмі держави серед органів державної влади; необхідність дотримання гарантій незалежності прокурора при його призначенні, при виконанні професійних обов'язків та просуванні по службі, а також гарантій захисту прокурора від необґрунтованого накладення дисциплінарних стягнень; діджиталізація роботи прокурора, а також стимулювання підвищення якості діяльності прокурорів, безперервного їх навчання, заохочення до впровадження інновацій, удосконалення мотиваційних механізмів для стимулювання та збереження професіоналів. Напрямами по удосконаленню законодавчих засад незалежності прокурорів визначено наступні: унеможливлення безпідставних перевірок прокуратури нижчого рівня з боку прокуратури вищого рівня; унеможливлення впливу керівників на рівень оплати праці підлеглих прокурорів; забезпечення можливості дієвого оскарження прокурором незаконних дій, вказівок асо тиску з боку керівників чи колег до органів прокурорського самоврядування або до органу, що здійснює дисциплінарне провадження; забезпечення прозорої процедури призначення та звільнення прокурора з посади на основі оцінювання об'єктивних критеріїв; забезпечення повноцінної роботи органів прокурорського самоврядування як інструменту захисту незалежності прокурорів; посилення гарантій незалежності прокурорів, передбачених розглянутими нами міжнародними стандартами, Висновками Венеціанської комісії, Рекомендаціями ПАРЕ, Рекомендаціями Комітету Міністрів Ради Європи та інших міжнародних організацій, які встановлюють стандарти в указаній сфері; на практиці удосконалення процесу бюджетного фінансування органів прокурорського самоврядування.

2. This dissertation is dedicated to defining the content and features of the administrative-legal foundations of the prosecutor's activity in Ukraine, addressing the existing problems in their implementation, and formulating directions for their improvement. The author justifies the need for a clear definition of the prosecutor's place in the state mechanism among the authorities of state power. The position of the legislator is supported by the author in light of the recent constitutional changes in 2016, which categorized the prosecutor's office as part of the judicial system. However, it is emphasized that, according to European experience and standards, categorizing the

prosecutor's office as part of the judiciary should be accompanied by the establishment of clear guarantees of independence and impartiality for prosecutors in their activities, as well as the enhancement of the professional qualifications of prosecutorial officials. Based on the theoretical analysis of the legal foundations of the prosecutor's activity, the author proposes their own authorial definition of "administrative-legal foundations of the prosecutor's activity", which should be understood as a set of current legal norms established in Ukrainian legislation. These norms define the fundamental principles of the prosecutor's activity, methods of the prosecutor's activity, including administrative-legal methods and forms of exercising the prosecutor's responsibilities in the execution of their functions. It also includes provisions regarding the legal responsibility of the prosecutor as a public official holding an administrative position in the Ukrainian prosecutor's office. The author conducts research on each of the ten leading principles of the prosecutor's activity, as defined in Article 3 of the Law of Ukraine "On the Prosecutor's Office". The author extracts and substantiates the constituent elements of each of these principles in the practical work of a prosecutor. It is established that the principle of the prosecutor's independence in their activity is one of the fundamental principles of the field of law. Its essence lies in the fact that a prosecutor, in their activity, is guided by the requirements of legal norms and their own internal convictions. They are not subject to external influence, and while carrying out their duties related to the functions of the prosecutor's office, prosecutors are independent. They autonomously make decisions regarding the execution of such responsibilities, following the provisions of the law. They are also obliged to follow only those instructions from a higher-level prosecutor that have been provided in accordance with the requirements of the Law of Ukraine "On the Prosecutor's Office". Among the prospects for reforming the organizational and legal foundations of the prosecutor's activities in Ukraine, the following have been outlined: the need for clear legislative definition of the place of the prosecutor's office in the state mechanism among state authorities; the need to ensure guarantees of prosecutor independence in their appointment, in the performance of professional duties, and in career advancement, as well as guarantees of protection of prosecutors against unjustified disciplinary penalties; digitalization of the prosecutor's work and the encouragement of improving the quality of prosecutors' work, continuous education, incentives for innovation, and the improvement of motivational mechanisms to stimulate and retain professionals. The directions for improving the legislative framework of the independence of prosecutors are as follows: preventing unwarranted inspections of lower-level prosecutor's offices by higher-level prosecutor's offices; preventing the influence of superiors on the level of remuneration for subordinate prosecutors; ensuring the effective right of prosecutors to appeal against illegal actions, directives, or pressure from superiors or colleagues to the bodies of prosecutorial self-government or to the body conducting disciplinary proceedings; ensuring a transparent procedure for the appointment and dismissal of prosecutors based on the assessment of objective criteria; ensuring the full functioning of bodies of prosecutorial self-government as a means of protecting the independence of prosecutors; strengthening the guarantees of independence for prosecutors in accordance with the international standards, Recommendations of the Venice Commission, Recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe, and other international organizations that establish standards in the specified field; and enhancing the budgetary funding process for prosecutorial self-government bodies in practice.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шапошник А. С., Шлапко Т. В. Визначення місця прокуратури в системі органів державної влади. Правова позиція. 2020. № 3 (28). С. 71–75.
- Шапошник А. С. Характеристика процесуальних функцій прокурора у кримінальному судочинстві. Держава та регіони. 2022. № 4 (78). С. 66–72.
- Шапошник А. С. Напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності прокурора. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 406–410.
- Шапошник А. С., Шлапко Т. В. Правовий аналіз міжнародного та зарубіжного досвіду реалізації кримінально – процесуальних функцій органами прокуратури, їх вплив на функціонування національної моделі прокуратури та кримінального переслідування в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 399–405.
- Шапошник А. С. Історико-правові аспекти становлення та розвитку органів прокуратури на українських землях. Академічні візії. 2022. № 12.
- Шапошник А. С. Перспективи сучасного реформування та напрямки удосконалення адміністративно-правових засад діяльності прокурора в Україні. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2022. № 35. С. 419–430.
- Шапошник А. С. Адміністративно-правові методи та форми діяльності прокурора в Україні. Академічні візії. 2022. № 14.
- Шапошник А. С. Щодо поняття адміністративно-правових засад діяльності прокурора в Україні. Академічні візії. 2023. №15.
- Шлапко Т. В., Шапошник А. С. Зарубіжний досвід організаційно-правових засад функціонування прокуратури в іноземних країнах. Академічні візії. 2023. № 16.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення статусу прокурора в Україні

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U000779

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шлапко Тетяна Вікторівна
2. Tetyana V. Shlapko

Кваліфікація: к. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1619-3831

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчук Мар'яна Юріївна
2. Mariana Y. Kravchuk

Кваліфікація: д. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9987-0484

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музичук Олександр Миколайович
2. Oleksandr M. Muzychuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8367-2504

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Миргород Валерія Валеріївна

2. Valeriia V. Myrhorod

Кваліфікація: к.ю.н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3302-221X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Ольга Сергіївна

2. Olga S. Bondarenko

Кваліфікація: д. ю. н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2288-1393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Куліш Анатолій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Куліш Анатолій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна